

Науковий реферат статті Шевчука О. А.
"Ідентифікація сутності державного фінансового контролю"

Спектр поглядів на сутність фінансового контролю доволі широкий. При цьому дослідники акцентують увагу на системі нагляду державними органами виключно за фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання. Аналіз думок вчених, викладених в економічній і спеціальній юридичній літературі, дозволяє зробити висновок про те, що існує декілька точок зору щодо поняття державного фінансового контролю: 1) окремий вид діяльності органів державного управління; 2) контрольні функції органів державного управління; 3) способи і засоби; 4) сфера діяльності спеціально вповноважених органів держави; 5) діяльність держави.

Безумовно, наведені погляди неповною мірою відбивають сутність державного фінансового контролю. Для чіткого розуміння його сутності, на думку автора, його слід розглядати комплексно в системі координат: мета → спосіб (засіб) → результат.

Стосовно державного фінансового контролю, слід вести мову не лише про контроль за формуванням, відтворенням і використанням національного надбання, а й про його розподіл. Тлумачення цього терміна лише як одного з етапів бюджетного процесу істотно звужує уявлення про його сутність, оскільки державний фінансовий контроль включає в себе контроль за виконанням державного бюджету і бюджетів державних позабюджетних фондів, організацією грошового обігу, використанням кредитних ресурсів, станом внутрішнього та зовнішнього державного боргу, державною власністю як джерела доходів, державних резервів, наданням фінансових і податкових пільг та преференцій. Державний фінансовий контроль за своєю сутністю є значно ширшим за бюджетний, так само, як і фінанси – за бюджет. На думку автора, державний фінансовий контроль, окрім бюджетного, включає також податковий, митний, валютний контроль, контроль за грошовим обігом і державним боргом, банківський і страховий контроль, контроль за професійними учасниками фондового ринку, а також контроль за системою ціноутворення в країні й економічною концентрацією (антимонопольний контроль).

Література: 1. Дусаева Е. М. Государственный аудит в системе экономического контроля / Е. М. Дусаева, Н. С. Шестакова // Известия Оренбургского государственного аграрного университета. – 2009. – № 2. – С. 255. 2. Телепнева А. В. Финансовый контроль как функция государства / А. В. Телепнева // Вестник Санкт-Петербургского университета МВД России. – 2008. – № 2. – С. 55. 3. Пивовар Ю. І. Організаційно-правові засади взаємодії міліції і органів фінансового контролю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец.

12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Ю. І. Пивовар. – К., 2008. – 21 с.

4. Тихомиров Ю. А. Публичное право / Ю. А. Тихомиров. – М. : Издательство БЕК, 1995. – С. 111.

5. Воронин Ю. М. Государственный финансовый контроль: вопросы теории и практики / Ю. М. Воронин. – Мн. : Книжный Дом, 2005. – С. 450.

6. Табунщикова Т. Ф. Становление и развитие муниципального финансового контроля : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.10 – финансы, денежное обращение и кредит / Т. Ф. Табунщикова. – М., 2006. – 24 с.

7. Дмитренко Г. В. Організація і здійснення державного контролю в Україні (фінансово-економічні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з держуправління: спец. : 25.00.02 – механізми державного управління / Г. В. Дмитренко. – К., 2011. – 36 с.

8. Мельник М. В. Ревизия и контроль : учебн. пособ. / М. В. Мельник, А. С. Пантелеев, А. Л. Звездин. – М. : КноРус, 2007. – С. 315.

9. Экономическое право. Хрестоматия. Т. 2 / под общ. ред. В. И. Видяпина. – СПб. : Питер, 2004. – С. 401.

10. Государственный финансовый контроль : учебник / С. В. Степашин, Н. С. Столяров, С. О. Шохин и др. – СПб. : Питер, 2004. – 557 с.

11. Рябухин С. Н. Аудит эффективности использования государственных ресурсов / С. Н. Рябухин. – М. : Наука, 2004. – С. 388.

12. Шохин С. О. Бюджетно-финансовый контроль и аудит. Теория и практика применения в России / С. О. Шохин, Л. И. Воронина. – М. : Финансы и статистика, 1997. – С. 587.

13. Родионова В. М. Финансовый контроль / В. М. Родионова, В. И. Шлейников. – М. : ФБК-Пресс, 2002. – С. 437.

14. Государственные и муниципальные финансы / под общ. ред. И. Д. Мацуляка. – М. : РАГС, 2003. – С. 593.

15. Бурцев В. Б. Организация системы государственного финансового контроля в Российской Федерации: теория и практика / В. Б. Бурцев. – М. : Дашков и Ко, 2002. – С. 32.

16. Современный словарь по общественным наукам / под ред. О. Г. Данильяна, Н. И. Панова. – М. : Эксмо, 2005. – С. 796.

17. Суконников Е. С. Совершенствовать финансовый контроль / Е. С. Суконников // Финансы. – 2002. – № 12. – С. 5.

18. Лин Я. І. Теоретичні основи сутності державного фінансового контролю / Я. І. Лин // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 1. – С. 285.

19. Землин А. И. Бюджетное право. Схемы и комментарии / Землин А. И. ; под ред. д.э.н. Е. Ю. Грачевой. – М. : Юриспруденция, 2001. – 240 с.

20. Орлова М. Е. Правовые и организационные проблемы бюджетного контроля / М. Е. Орлова // Вестник КГФЭИ. – 2008. – № 1. – С. 34–37.

21. Смирнова Л. Н. Снижение угроз экономической безопасности государства с помощью системы финансово-бюджетного контроля / Л. М. Смирнова // Вестник Санкт-Петербургского университета МВД России. – 2009. – № 1. – С. 104–111.

22. Козенко Ю. А. Аудит эффективности бюджетных расходов в системе государственного финансового контроля / Ю. А. Козенко, Г. В. Федотов // Финансы. – 2007. – № 8. – С. 17–27.

23. Синева Е. Н. Государственный финансовый контроль в управлении регионов / Е. Н. Синева // Финансы и кредит. – 2006. – № 25. – С. 38–41.

24. Синева Е. Н. Особенности финансового контроля при бюджетировании, ориентированном на результат / Е. Н. Синева // Финансы и кредит. – 2007. – № 4. – С. 35–39.

25. Сафонов О. А. Экономическая безопасность как финансово-правовая категория / О. А. Сафонов // Финансовое право. – 2007. – № 7. – С. 2–9.

26. Озеров И. Х. Основы финансовой науки. Бюджет. Формы взимания. Местные финансы. Кредит / И. Х. Озеров. – М. : Изд. "ЮрИнфор-Пресс", 2008. – 622 с.

27. Финансовое право : учебник / под ред. О. Н. Горбуновой. – М. : Юрист, 2001. – С. 507.

28. Демидов М. В. Конституционно-правовые основы и организация деятельности контрольно-счетных органов субъектов Российской Федерации / М. В. Демидов // Вестник Владимирского юридического института. – 2009. – № 2. – С. 81.

29. Болдырев Ю. Ю. Методологические основы внешнего государственного финансового контроля : автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.12 – бухгалтерский учет, статистика / Ю. Ю. Болдырев. – М., 2007. – 24 с.

30. Рибачук В. Л. Удосконалення організаційного забезпечення ефективності фінансового контролю діяльності органів державного управління [Електронний ресурс] / В. Л. Рибачук. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2009-1/doc/2/21.pdf>.

31. Стефанюк І. Б. Державний фінансовий контроль: проблеми ідентифікації й визначення системи / І. Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2009. – № 11. – С. 16–17.

32. Shleifer A. Politicians and Firms / A. Shleifer, R. Vishny // Quarterly Journal of Economics – 1994. – Vol. 109. – № 4.

33. Shleifer A. State versus Private Ownership / A. Shleifer // Journal of Economic Perspectives. – 1998. – Vol. 12. – № 4.

34. Крохина Ю. А. Вопросы финансового контроля в программе повышения эффективности бюджетных расходов на период до 2012 года / Ю. А. Крохина // Академический юридический журнал. – 2011. – № 2. – С. 12.

35. Филипповский М. Л. Трансформация функций финансового контроля / М. Л. Филипповский // Теория и практика общественного развития. – 2006. – № 2. – С. 377.

36. Клімова С. М. Інституціональна організація фінансового контролю на центральному рівні державного управління : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. спец. : 25.00.01 – теорія та історія державного управління / С. М. Клімова. – Х., 2003. – 19 с.

Інформація про автора

Шевчук Олег Анатолійович – канд. экон. наук, доцент кафедри фінансового аналізу і контролю Київського національного торговельно-економічного університету (02156, Україна, м. Київ, вул. Кіото, 19, e-mail: ol.Shevchuk@ukr.net).